

LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMAI

Kalvarijų g. 1, Vilnius. Tel. (+370 5) 2754241, el. p. info@architekturumai.lt, www.architekturumai.lt
Atsiskaitomoji sąskaita LT50 7044 0600 0606 7130 AB SEB, kodas 70440. Įstaigos kodas 301111540

LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMAI
LIETUVOS ARCHITEKTŲ SĄJUNGA
LIETUVOS RESPUBLIKOS RESTAURATORIŲ SĄJUNGA
ASOCIACIJA „ISTORINIS MIESTAS“
KULTŪROS PAVELDO EKSPERTŲ ASOCIACIJA

Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai

2024-09-25 Nr. S24/09/238

El. paštas: dmm@lrkm.lt
g.dziovenas@lrkm.lt

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai

El. paštas: info@am.lt

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

El. paštas: LRVkanceliarija@lrkv.lt

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO APSAUGOS ĮSTATYMO NR. IX-2452 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (REG. NR. 23-14396(4))

Lietuvos architektų rūmai, Lietuvos architektų sąjunga, Lietuvos Respublikos restauratorių sąjunga, Asociacija „Istorinis miestas“ ir Kultūros paveldo ekspertų asociacija (toliau kartu – **Pareiškėjai**) susipažino su 2024-09-09 Seimo teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS) pakartotiniam derinimui pateiktu Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. IX-2452 (toliau – **NKPAI**) ir kitų susijusių teisės aktų pakeitimų projektu (Reg. Nr. 23-14396(4))¹ (toliau – **Projektu**). Žemiau teikiame Pareiškėjų pastabas ir siūlymus dėl pastebėtų esminių Projekto trūkumų:

1. Projektu panaikinamas šiuo metu aktualioje NKPAI redakcijoje galiojantis „*atkūrimo*“ sąvokos apibrėžimas ir Projekto 2 straipsnis papildomas nauja „*atstatymo*“ sąvoka. Nepaisant to, kad nebepateikiamas šios sąvokos apibrėžimas ir nebeatskleidžiamas jos turinys, atkūrimo sąvoka ir toliau gausiai naudojama atskiruose įstatymo straipsniuose:

Projekto 2 straipsnio 22 dalis: „*Nekilnojamojo kultūros paveldo restauravimas – visų išlikusių nekilnojamojo kultūros paveldo autentiškų dalių ar elementų konservavimas, atskirų neišlikusių elementų atkūrimas, nekilnojamosios kultūros vertybės vertingųjų savybių išsaugojimas ir išryškėjimas atliekant tyrimais pagrįstus tvarkomuosius paveldosaugos darbus pagal specialiąsias technologijas ir nekeičiant kultūros paveldo statinių laikančiųjų konstrukcijų tipo bei jų nepertvarkant.*“

¹ [Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. IX-2452 pakeitimo įstat... \(lrs.lt\)](#)

Projekto 2 straipsnio 43 dalis: „**Tvarkomieji statybos darbai** – statybos darbai, kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, atliekami nekilnojamojo kultūros paveldo objekte, nepažeidžiant vertingųjų savybių ir skirti jo fizinėms ar techninėms savybėms atkurti ir pagerinti, ir (ar) **prarastoms dalims atkurti tyrimų pagrindu**, nesiekiant sukurti ir pastatyti naujų, anksčiau nebuvousių objekto dalių, taip pat paprastojo remonto rūšį atitinkantys darbai skirti nekilnojamajai kultūros vertybei pritaikyti, išskyrus darbus, priskirtinus prevencinės priežiūros darbams.“

Projekto 34 straipsnio 12 dalis: „Projektinius pasiūlymus privaloma rengti, kai sukuriamos naujos, iki tol nebuvusios nekilnojamosios kultūros vertybės dalys ar elementai arba kai **atkuriamos nekilnojamosios kultūros vertybės prarastos dalys ar elementai**. Projektiniai pasiūlymai viešinami visais atvejais, išskyrus Statybos įstatyme nurodytus atvejus.“

Pastarąja 34 straipsnio 12 dalimi nustatoma prievolė rengti projektinius pasiūlymus ne tik sukuriant naujas (kaip numatyta Projekto 34 straipsnio 5 dalyje), bet ir **atkuriant** nekilnojamosios kultūros vertybės prarastas dalis ar elementus. T. y. sistemiškai vertinant Projekto 2 straipsnio 22 dalį ir 34 straipsnio 12 dalį galima daryti išvadą, kad restauravimui, skirtam atkurti nekilnojamosios kultūros vertybės neišlikusius elementus ar tvarkomiesiems statybos darbams atlikti (pvz. langų sandriku² fasade atkūrimui) turės būti rengiamas statinio projektas (projektiniai pasiūlymai) Lietuvos Respublikos statybos įstatymo nustatyta tvarka.

Projekto 2 straipsnio 22 dalyje taip pat numatomas draudimas, vykdant restauravimą, pertvarkyti laikančiąsias konstrukcijas. Projekte, ar galiojančioje NKPAĮ redakcijoje, nėra pateiktas pertvarkymo apibrėžimas ir vadovaujantis Statybos įstatymo 2 straipsnio 53 dalimi pertvarkymas apibrėžiamas per statinio kapitalinį remontą - *statyba, kurios tikslas – **pertvarkyti statinį: pakeisti statinio laikančiąsias konstrukcijas, nekeičiant statinio išorės matmenų (ilgio, pločio, aukščio ir pan.)***. Neaišku ar dalies neišlikusios (pvz.: supuvusios, sugriuvusios, sudūlėjusios ar pan.) laikančiosios konstrukcijos sukūrimas (prijungimas, sumūrijimas ar pan.) iš naujos medžiagos nebus įvertinamas kaip pertvarkymas. Ypatingai painus būtų šios nuostatos taikymas medinio rąstinio namo sienų konstrukcijų restauravimui, kuomet rąstai kartu yra apdaila ir laikančiosios konstrukcijos. Projektu panaikinant atkūrimo sąvoką iš esmės yra sukuriamas teisinis vakuumas ir neaiškumas kaip atriboti Projekte nurodomus atkūrimo darbus nuo pertvarkymo, atstatymo ir (ar) naujos statybos, jei atstatymas irgi apibrėžiamas kaip *neišlikusios nekilnojamojo kultūros paveldo objekto ar jo dalies atstatymas pagal nustatytas neišlikusias vertingąsias savybes, atliekant tyrimais pagrįstus tvarkomuosius paveldosaugos, tvarkomuosius statybos, statybos ir teritorijos tvarkymo darbus*.

Siekiant aiškaus visų aukščiau nurodytų procedūrų atribojimo siūlome:

1.1. pakeisti Projekto 34 straipsnio 12 dalį ir aiškiai atriboti atstatymą nuo atkūrimo, atkūrimo darbus priskiriant tvarkybai, o atstatymo – statybai, taip pat pabrėžti, kad atstatymo metu yra sukuriamos visiškai naujos dalys, o ne nekilnojamosios kultūros vertybės ir nuostatą išdėstyti taip:

*„12. Projektinius pasiūlymus privaloma rengti, kai sukuriamos naujos, iki tol **nekilnojamosios kultūros vertybės sudėtyje** nebuvusios ~~nekilnojamosios kultūros vertybės~~ dalys ar elementai arba kai ~~atkuriamos~~ **atstatomos** nekilnojamosios kultūros vertybės prarastos dalys ar elementai. Projektiniai pasiūlymai viešinami visais atvejais, išskyrus Statybos įstatyme nurodytus atvejus“*

1.2. pakeisti Projekto 2 straipsnio 6 dalį, panaikinant dabar sąvokoje esantį apibrėžimą *idem per idem*, (atstatymas yra apibrėžiamas kaip atstatymas) ir išryškinti, kad tai yra naujų objektų,

² Sandrikas (pranc. *ceindreux* – 'pelenuotas') – architektūros elementas, dekoratyvinis karnizo arba frontonėlio pavidalo reljefas virš lango, durų arba nišos. Skirtas lango ar durų apsaugai nuo lietaus ir puošybai. Kaip puošybinė detalė kartais naudojamas ir interjeruose.

imituojančių visiškai neišlikusias nekilnojamąsias vertybes, sukūrimas vykdomas šio ir Statybos įstatymo nustatyta tvarka užtikrinant išlikusio paveldo apsaugą ir 2 straipsnio 6 dalį išdėstyti taip:

„6. Atstatymas – neišlikusios nekilnojamojo kultūros paveldo objekto ar jo dalies ~~atstatymas~~ sukūrimas pagal nustatytas neišlikusias vertingąsias savybes, atliekant tyrimais pagrįstus tvarkomuosius paveldosaugos, tvarkomuosius statybos, statybos ir teritorijos tvarkymo darbus.“

1.3. papildyti Projekto 2 straipsnį aktualiu, galiojančiu, atkūrimo sąvokos apibrėžimu ir jį išdėstyti taip:

*„Atkūrimas – neišlikusių ~~ies~~ atskirų nekilnojamosios kultūros vertybės **elementų, neatsiejamai susijusių su nekilnojamoją kultūros vertybe, sukūrimas** ~~atkūrimas~~ išimtiniais atvejais pagal nustatytas neišlikusias vertingąsias savybes, atliekant tyrimais pagrįstus tvarkomuosius paveldosaugos, ~~statybos~~ ir kraštovarkos darbus. Atkuriant išsaugomos atkuriamos vertybės išlikusios dalys ir elementai, jie grąžinami į pirminę vietą, tiksliai pakartojami ~~ies~~ ar naujai sukuriami ~~ies~~ neišlikusių ~~ies~~ dalys ir elementai.“*

Pareiškėjų vertinimu, atlikus aukščiau siūlomus Projekto pakeitimus ir papildymus, reglamentavimu būtų aiškiai nubrėžiama takoskyra tarp atkūrimo - taikomo tik atskirų nekilnojamojo kultūros paveldo objekto neišlikusių elementų sukūrimui vykdant tvarkybos procedūras (restauravimas ir kt. darbai) ir atstatymo - skirto viso neišlikusio nekilnojamojo kultūros paveldo objekto ar funkcionaliai atskiros jo dalies sukūrimui – taikant statybos procedūras ir atskirais atvejais tvarkybos, jei yra išlikusių vertybių.

2. Atsižvelgiant į aukščiau paminėtus pavyzdžius, dėl sudėtingo medinės architektūros objektų išsaugojimo sąlygų ir reikalingo specialaus reguliavimo, siūlome Projektą taip pat papildyti atskiru straipsniu, reglamentuojančiu esminius medinio nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos principus, nustatant šiam paveldui saugoti reikalingas išimtis ir (ar) papildomą reguliavimą.
3. Nekilnojamojo kultūros paveldo vertybių (kultūros paveldo objektų ir vietovių) naudojimas yra vienas iš pagrindinių šio įstatymo tikslų, suponuojantis nekilnojamosios kultūros vertybės saugojimą per naudojimą. Pareiškėjų vertinimu, įstatyme turėtų būti aiškiai identifikuojami ir įvardinami pagrindiniai nekilnojamojo kultūros paveldo vertybių naudojimo tikslai (Projekto 36 straipsnio 1 dalyje epizodiškai nurodomi tik vienos iš naudojimo rūšių – viešo naudojimo tikslai). Neatskleidus naudojimo sąvokos reikšmės ir įstatymu aiškiai neidentifikavus visų naudojimo tikslų **iš esmės nebepaliekama galimybės objektyviai įvertinti individualiuose apsaugos reglamentuose ar specialiuosiuose teritorijų planavimo dokumentuose nustatomų naudojimo sąlygų, būdų ar režimų tikslingumo, siūlyti juos papildyti ar keisti, nes neaišku ko siekiant naudojimas nustatomas apskritai.** Pažymime, kad naudojimas, nepriklausomai nuo pasirinkto konkretaus būdo, tipo ar sąlygų sukelia tam tikro masto žalą saugomai vertybei, kartu tai yra ir vienintelis būdas užtikrinti paveldo pažinimą, jo sklaidą, pritraukti investicijas reikalingas saugomų vertybių priežiūrai. Tik aiškiai apibrėžus naudojimo tikslus galės būti tinkamiausiai parenkami konkretūs naudojimo būdai, nustatomos sąlygos, atitinkamai planuojami reikalingi vertingųjų savybių tvarkybos darbai bei reikalingų prieinamumo (universalaus dizaino) priemonių diegimas. Siūlome Projekte aiškiai ir tiksliai suregulmentuoti naudojimo tikslus ir papildyti Projekto 36 straipsnį nauja dalimi ir ją išdėstyti taip:

„Nekilnojamojo kultūros paveldo naudojimo tikslai:

- 1) *nepertaukiamo proceso, apimančio prevencinę priežiūrą, tyrimų atlikimą, tvarkybą, pritaikymą, stebėseną ir esant poreikiui vertingųjų savybių keitimą užtikrinimas;*
- 2) *apleisčių arba sunykusių statinių ir (ar) pramonės, gamybos, sandėliavimo teritorijų konversija siekiant nustatyti naujas funkcijas ir užtikrinti vertybių apsaugą ir tinkamą jų išsaugojimą;*

3) universalijų prieinamumo galimybių, skirtų pažinti nekilnojamosios kultūros vertybes, užtikrinimas įvairioms žmonių grupėms.“

4. Projekte nėra nustatytų išimčių kada ir kaip dėl nekilnojamojo kultūros paveldo vertybių (kultūros paveldo objektų ir vietovių) naudojimo gali būti keičiamos vertingosios savybės. Aktualioje įstatymo redakcijoje ši galimybė yra įtvirtinta NKPAĮ 2 straipsnio 41 dalyje (vertingųjų savybių keitimas). Primename, kad vertingųjų savybių keitimas ypatingai aktualus siekiant užtikrinti nekilnojamojo kultūros vertybių pažinimą - fizinį prieinamumą diegiant universalaus dizaino priemonės ir jau minėtą tikslingą nekilnojamosios kultūros vertybės naudojimą. Siūlome Projekte išsaugoti NKPAĮ 2 straipsnio 41 dalį ir siekiant platesnio nekilnojamojo kultūros paveldo vertybių naudojimo pakeisti dispozityvią Projekto 37 straipsnio 3 dalį ir išdėstyti taip:

„3. Gerinant Atsižvelgiant į naudojimo tikslus ir siekiant užtikrinti nekilnojamojo kultūros vertybių fizinį prieinamumą, nesukuriant perteklinės žalos vertybei, gali būti diegiamos universalaus dizaino priemonės.“

5. Aktualios NKPAĮ redakcijos 22 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodoma, kad kultūros paveldo vietovėse ir jų apsaugos zonose veikla plėtojama pagal nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentus – tvarkymo planus. Tuo tarpu, Projekto 28 straipsnio 2 dalyje specialiojo teritorijų planavimo dokumentų – tvarkymo planų reglamentavimo apimtis yra susiaurinama, numatant, kad šiais dokumentais plėtojama veikla tik skelbiamose ar paskelbtose saugomomis kultūros paveldo vietovėse. Primename, kad Lietuvos Respublikos kultūros vertybių registre yra užregistruotos 163 kultūros paveldo vietovės ir tik mažai daliai šių vietovių yra parengti specialieji planai, dauguma jų nėra paskelbtos saugomomis. Projekte nebedetalizuojama kokiais teritorijų planavimo dokumentais planuojamos kultūros vertybių registre užregistruotos, bet nepaskelbtos saugomomis, kultūros paveldo vietovės, taip sukuriant teisinį neaiškumą ir koliziją su Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 21 straipsnio 2 dalies 4 punkto reglamentavimu, kuriame nustatyta, kad specialiojo teritorijų planavimo uždaviniai pagal specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rūšį yra *nustatyti nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos ir veiklos plėtojimo nekilnojamojo kultūros paveldo vietovėse, kompleksiniuose nekilnojamojo kultūros paveldo objektuose ir jų apsaugos zonose paveldosaugos reikalavimus ir teritorijų ribas*. Vadovaujantis šia Teritorijų planavimo įstatymo nuostata visoms nekilnojamojo kultūros paveldo vietovėms turi būti rengiami specialieji teritorijų planavimo dokumentai, o Projektu (siūloma NKPAĮ redakcija) jau nurodoma, kad specialieji teritorijų planavimo dokumentai rengiami tik daliai kultūros paveldo vietovių ir likusių kultūros paveldo vietovių teritorijų planavimas Projekto 28 straipsnio 1 dalimi priskiriamas kompleksinio teritorijų planavimo dokumentams nenurodant jų rūšies, lygmenų ir paveldosaugos reikalavimų detalumo.

Pareiškėjų vertinimu Projekto 28 straipsnio 2 dalį būtina papildyti nuostatomis nurodančiomis, kokiais kompleksiniais teritorijų planavimo dokumentais bus planuojami (reglamentuojami) kultūros paveldo arealai, vertingi kultūriniai kraštovaizdžiai ir kitos kultūros paveldo vietovės konkrečiai įvardinant kompleksinio teritorijų planavimo dokumento lygmenį (-is) ir rūšį (-is). Siūlome papildyti 28 straipsnio 2 dalį 5 ir 6 punktais ir punktus išdėstyti taip:

„5) kultūros paveldo arealai ir kultūriniai kraštovaizdžiai – pagal kompleksinius teritorijų planavimo dokumentus – valstybės, valstybės dalies ir savivaldybės, savivaldybės dalies bendruosius planus;

6) kultūros paveldo vietovės – pagal kompleksinius teritorijų planavimo dokumentus – savivaldybės dalies bendruosius planus ir detaliuosius planus.“

Pakeitimai atitinkamai turi būti suderinami su Teritorijų planavimo įstatymo nuostatomis, įtraukiant į projektų paketą reikalingus šio įstatymo pakeitimus – papildymą naujais valstybės, savivaldybės savivaldybės dalies bendrųjų planų ar detaliojo plano uždaviniais, tikslais ir reikalavimais, susijusiais su paveldosauga ir nustatant šių reikalavimų apimtį

bei turinį, kad Projekto nuostatos dėl paveldosaugos reikalavimų numatymo galėtų būti įgyvendinamos rengiant kompleksinius teritorijų planavimo dokumentus.

6. Projekte yra akivaizdžiai netinkamai paskirstoma atsakomybė tarp tvarkybos darbų specialistų ir 35 straipsnio 2 dalyje numatoma, kad *tvarkybos projekto vadovas atsako už atliktų darbų kokybę*. Pažymime, kad projekto vadovas nevykdo pačių darbų ir gali atsakyti tik už projekto sprendinių kokybę ir atitiktį teisės aktų reikalavimams bei šių sprendinių tinkamą įgyvendinimą, jei kartu teikia ir projekto sprendinių įgyvendinimo priežiūros paslaugą. Siūlome pakeisti Projekto 35 straipsnio 2 dalį ir išdėstyti taip:

„2. Vadovauti nekilnojamojo kultūros paveldo objektų tvarkybos projektavimui ir (ar) atlikti tvarkybos projekto sprendinių įgyvendinimo priežiūrą turi teisę šio straipsnio 15 dalyje nustatytus kvalifikacinius reikalavimus atitinkantys ir šio straipsnio 12 ir 13 dalyse nustatyta tvarka atestuoti ir gavę nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialisto kvalifikacijos atestatą tvarkybos projektų vadovai, o jiems padėti gali neatestuoti pagalbininkai. Tvarkybos projekto vadovas atsako už ~~atliktų darbų kokybę~~ tvarkybos projekto sprendinių kokybę ir atitiktį teisės aktų reikalavimams ir šių sprendinių tinkamą įgyvendinimą, jei atlieka tvarkybos projekto sprendinių įgyvendinimo priežiūrą.“

7. Projektu neproporcingai reglamentuojama visuomenės informavimo pareiga – suteikiant objektui apsaugą viešinimo procedūros iš esmės nenumatytos ir daiktinių teisių turėtojams pranešama tik po paties įregistravimo fakto (Projekto 14 straipsnio 12 dalis), kai, tuo tarpu, nustatoma detali ir išsami viešinimo procedūra prieš priimant sprendimą panaikinti apsaugą (Projekto 14 straipsnio 19 dalis). Pareiškėjų vertinimu taip sukuriama neproporcingas reguliavimas ir nėra užtikrinama galimybė daiktinių teisių turėtojams dalyvauti nekilnojamojo kultūros paveldo apskaitos procedūrose, todėl siūlome papildyti Projekto 14 straipsnį nauja dalimi ir ją išdėstyti taip:

„Apie atliekamus nekilnojamosios kultūros paveldo vertybės tyrimus ir vertinimą, kultūros ministro nustatyta tvarka, informuojami visi asmenys, kurių daiktinės teisės į nekilnojamuosius daiktus nekilnojamosios kultūros vertybės teritorijos ribose ir (ar) apsaugos zonoje yra registruotos Nekilnojamojo turto registre“

8. Atkreipiame dėmesį į Projekto 31 straipsnio 3 dalyje likusią korektūros klaidą, t. y. neatskleistas reglamentavimo objektas, neįvardintos konkrečios procedūros:

„3. Tyrimus, atliekamus vykdant nekilnojamosios kultūros vertybės procedūras(?), organizuoja Departamentas arba savivaldybės administracija, atsižvelgiant į potencialų nekilnojamosios kultūros vertybės reikšmingumo lygmenį.“

9. Pabrėžiame, kad Projekte nustatomas pernelyg dispozytyvus ir fragmentiškas UNESCO pasaulio paveldo vertybių reglamentavimas – tiksliai nenustatytos atsakingų, už šio paveldo apsaugos koordinavimą, institucijų pareigos ir atsakomybės apimtis, neaiškūs tikslai, reguliavimo turinys. Siūlome, laikantis įstatymo Projekto logikos ir struktūros, nuostatas dėl UNESCO pasaulio paveldo nuosekliai ir sistemiškai įterpti ir (ar) integruoti visuose aktualiuose įstatymo straipsniuose.

10. Projekto 2 straipsnio 24 dalimi nekilnojamojo kultūros paveldo objektams ir kultūros paveldo vietovėms apibrėžti įvedama bendra **nekilnojamosios kultūros vertybės** sąvoka, kuri Projekte plačiai naudojama reglamentavimui nustatyti. Bendras vietovių ir kitų nekilnojamųjų daiktų reglamentavimas dauguma atvejų komplikuoja įstatymo normų suvokimą ir taikymą ir didina neteisingo interpretavimo riziką. Pvz. Projekto 2 straipsnio 22 dalį vertinant sistemiškai su to paties straipsnio 24 dalimi nebeaišku ar restauravimo darbai gali būti taikomi tik nekilnojamosioms kultūros paveldo objektams ar ir vietovėms? Taip pat, pvz.: Projekto 26 straipsnio 4 dalies 2 punkte nurodyta, *kad viešajam pažinimui ir naudojimui paskelbtoje saugoma nekilnojamojoje kultūros vertybėje* [kuri gali būti ir objektas ir vietovė] *draudžiami vertingąsias savybes naikinantys statybos darbai pristatyti priestatus, papildomus aukštus, įrengti naujas*

mansardas, keisti saugomą planinę struktūrą ir kitaip naikinti autentiškumo požymius ir vertingąsias savybes.

Siekiant išvengti neaiškumo, rekomenduojame atskirti nekilnojamojo kultūros paveldo objektų (statinių ir kt. nekilnojamųjų daiktų) ir kultūros paveldo vietovių reglamentavimą ir taisykles skirtas šių skirtingų vertybių reguliavimui nustatyti atskirai.

11. Primename, kad kultūros kelių plėtra yra viena iš efektyviausių priemonių plėtoti struktūrizuotą nekilnojamojo kultūros paveldo pažinimą, pažinimo sklaidą ir viešąjį nekilnojamojo kultūros paveldo naudojimą, todėl siūlome papildyti Projekto 39 straipsnį, detaliau reglamentuojant kultūros kelių infrastruktūros vystymo galimybes siekiant didinti kultūrinio ir pažintinio turizmo plėtrą. Manome, jog kultūros kelių plėtra padėtų aktualizuoti ir įveiklinti didesnę kiekį apleistų ir menkai naudojamų kultūros paveldo objektų.

Prašome inicijuoti papildomą susitikimą su šiuos siūlymus teikiančių institucijų atstovais ir bendromis pastangomis surasti geriausią reglamentavimo modelį aukščiau įvardintiems reguliavimo trūkumams išspręsti prieš teikiant Projektą tolesniam vertinimui Lietuvos Respublikos Vyriausybėje ar svarstymui Lietuvos Respublikos Seime, kad galėtų būti suformuluota vieninga Kultūros ministerijos ir šių pastabų rengėjų pozicija dėl Projekto reglamentavimo.

Lietuvos architektų rūmų pirmininkas

Algimantas Pliučas

Lietuvos architektų sąjungos pirmininkas

Gintaras Balčytis

Lietuvos Respublikos restauratorių sąjungos pirmininkas

Marius Daraškevičius

Asociacijos „Istorinis miestas“ direktorius

Gediminas Rutkauskas

Kultūros paveldo ekspertų asociacijos pirmininkė

Giedrė Filipavičienė